

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske u vijeću sastavljenom od sudaca: K. L. kao predsjednice vijeća, te S. Z. T. i T. T. kao članova vijeća, uz sudjelovanje M. S. P. u svojstvu više sudske savjetnice, kao zapisničara, u prekršajnom postupku protiv okrivljenika X. d.d., H. P., L. V.-S., Ž. K. i D. L., zbog prekršaja iz članka 63. stavka 5. točaka 3. i 4. i stavka 6. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu („Narodne novine“, broj: 151/05, 36/09, 75/09 i 76/13), rješavajući o žalbi prvookrivljenika X. d.d., podnijetoj putem branitelja Ž. O., I. P. i F. O., odvjetnika iz Z., drugookrivljenika H. P., podnijetoj putem braniteljice T. T. K., odvjetnice iz Z., trećeokrivljenice Lj. V.-S., podnijetoj putem hraniteljice D. K., odvjetnice iz Z., četvrtookrivljenika Ž. K. i petookrivljenika D. L., protiv presude Prekršajnog suda u Vrbovcu, broj: Pp5.G-30/13, od dana 16. listopada 2013. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 12. veljače 2014. godine

p r e s u d i o j e :

I. Odbijaju se kao neosnovane žalbe okrivljenika X. d.d., H. P., Lj. V.-S., Ž. K. i D. L. i potvrđuje pobijana presuda.

II. Na temelju odredbe članka 138. stavka 2. točke 3. c) Prekršajnog zakona, prvookrivljenik X. d.d., obvezan je naknaditi paušalni iznos troškova ovog drugostupanjskog postupka u iznosu od 500,00 kn (petstokuna), dok su odgovorne osobe H. P., Lj. V.-S., Ž. K. i D. L., svaki pojedinačno, obvezni naknaditi paušalni iznos troškova ovog drugostupanjskog postupka u iznosu od 300,00 kn (tristokuna) u roku od 15 (petnaest) dana računajući od dana od primitka ove presude.

Obrazloženje

Pobijanom presudom okrivljenici su proglašeni krivima i kažnjeni ukupnom novčanom kaznom u iznosu od 40.000,00 kn (četrdesettisućakuna), prvookrivljenik i u iznosu od po 20.000,00 kn (dvadesettisućakuna) drugookrivljenik, trećeokrivljenik, četvrtookrivljenik i petookrivljenik, zbog prekršaja iz članka 63. stavka 5. točaka 3. i 4. i stavka 6. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu, opisanih u izreci ove presude.

Za pojedine prekršaje utvrđene su novčane kazne prvookrivljeniku u iznosu od 20.000,00 kn (dvadesettisućakuna), za svako djelo, a odgovornim osobama u iznosu od po 10.000,00 kn (desettisućakuna) za svako djelo.

Istom presudom okrivljenici su dužni naknaditi troškove prekršajnog postupka u paušalnom iznosu od 500,00 kn (petstokuna), prvookrivljenik i u iznosu od po 300,00 kn (tristokuna), svaka odgovorna osoba.

Protiv navedene presude prvookrivljenik, drugookrivljenik i trećeokrivljenik su pravodobno putem branitelja, a četvrtookrivljenik i petookrivljenik samostalno, podnijeli žalbe zbog bitne povrede odredaba prekršajnog postupka (članka 195. stavak 1. točka 11. i stavak 2. Prekršajnog zakona), povrede materijalnog prekršajnog prava, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i zbog odluke o kazni i troškovima postupka.

U žalbama gotovo istog sadržaja okrivljenici navode da su dostavili utemeljeni odgovor, jer su i odgovornost i visina bili sporni i to dana 26. rujna 2011. godine, dakle, u zakonskom roku od 60 dana od primitka odštetnog zahtjeva dana 16. kolovoza 2011. godine. Punomoćniku oštećenika, odvjetniku D. M. dostavili su dopis u kojem ga obavještavaju da temeljem raspoložive dokumentacije nisu u mogućnosti donijeti odluku o pravnoj osnovanosti zahtjeva, odnosno o njihovoj obvezi isplate, iz čega da je bilo sasvim jasno da se radi o neosnovanom zahtjevu. Napominju kako tadašnjim člankom 12. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu nije bio propisan sadržaj takvog odgovora, niti je bilo propisano da bi se u istome trebalo očitovati na sve točke zahtjeva, koja obveza je uvedena tek Zakonom o izmjenama i dopunama cit. Zakona. Okolnost da su kasnije u parničnom postupku istaknuli prigovor suodgovornosti pokojnog potomka oštećenika da nije od nikakvog utjecaja na prekršaje koji im se stavljaju na teret. Prvookrivljenik navodi da je tužbu oštećenika primio dana 12. listopada 2011. godine te da je u privitku tužbe dostavljena i ostala dokumentacija. Ovdje da je počinjena apsolutno bitna povreda prekršajnog postupka iz članka 195. stavka 1. točke 11. Prekršajnog zakona, jer da sud površno ocjenjuje izvedene dokaze kad navodi kako je u sudskom postupku istican prigovor suodgovornosti pokojnika od 30 % što nije točno, jer je isticano 60%, pa je bitna povreda iz cit. članka počinjena i time što sud navodi da je u tijeku dokaznog postupka izvršio uvid u odgovor na tužbu iz parnice, a da ga je pročitao uvidio bi što u istome stoji. U svezi djela pod točkom 2. izreke da zakonodavac propisuje dužnost isplate tzv. predujma kada osiguratelj nije u mogućnosti utvrditi konačnu visinu štete, što u predmetnoj stvari nije bio slučaj, jer se nije radilo o spornoj visini, već se radilo o spornoj osnovanosti samog zahtjeva. Presuda da uopće nema razloga o odlučnim činjenicama, jer se sud u obrazloženju presude poziva na dopis od 26. rujna 2011. godine, kojeg ne cijeni cjelovitog, već se parcijalno poziva na manje bitne činjenice koje se u njemu nalaze. Sud da propušta obrazložiti zašto drži da taj dopis okrivljenika ne zadovoljava formu iz članka 12. stavka 1. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu, čime da je počinjena bitna povreda postupka iz članka 195. stavka 1. točke 11. Prekršajnog zakona. Bitna povreda postupka iz cit. članka da je počinjena i time što sud navodi da osiguratelj nema posebne ovlasti određivanja što se smatra dokumentiranim zahtjevom. Nadalje, navode da je sud pogrešno odlučio i o prigovoru mjesne nenadležnosti, pri čemu se pozivaju na odredbe članka 17., 98. i 161. Prekršajnog zakona. Određivanjem Prekršajnog suda u V. kao mjesno nadležnog da je povrijeđeno pravo okrivljenika na obranu čime da je počinjena relativno bitna povreda odredaba prekršajnog postupka. Nadalje, navode da nije jasno da li na strani okrivljenika postoji krivnja i koji oblik i u čemu se ona sastoji. Prvostupanjski sud da nije omogućio iznošenje usmene obrane prvookrivljenika, te ne navodi zašto nije prihvatio prijedlog prvookrivljenika da detaljno i slobodno iznese obranu putem imenovane predstavnice I. C., čime da je također počinjena bitna povreda odredaba prekršajnog postupka. Zaključno navode da je sud bio dužan voditi računa i o tome da je prvookrivljenik u potpunosti otklonio posljedice eventualnog prekršaja, jer su oštećenici u cijelosti namireni sa svojim zahtjevima sukladno odluci tamošnjeg suda, pa je isto tako mogao sukladno članku 38. Prekršajnog zakona okrivljenike osloboditi od kazne.

U svojim žalbama, drugookrivljenik i trećeokrivljenica još posebno navode da im je povrijeđeno pravo na obranu, jer su predlagali sudu da ih se pozove radi usmenog iznošenja obrane, budući se ne smatraju krivima, pri čemu drugookrivljenik navodi da je time počinjena bitna povreda postupka iz članka 195. stavka 1. točke 3. Prekršajnog zakona, jer je glavna rasprava provedena bez sudjelovanja drugookrivljenika, za kojeg sud nije provjerio ni ti prebivalište.

Žalitelji predlažu da se iz razloga navedenih u žalbama iste prihvate.

Žalbe nisu osnovane.

Rješavajući u okviru žalbenih navoda, te ispitujući pobijanu presudu u smislu odredbe članka 202. stavka 1. Prekršajnog zakona („Narodne novine“, broj: 107/07, 39/13 i 157/13), ovaj sud je utvrdio da presudom nisu na štetu okrivljenika povrijeđene odredbe prekršajnog materijalnog prava i da u predmetu nije nastupila zastara prekršajnog progona, a na što ovaj sud pazi po službenoj dužnosti.

Nije osnovan žalbeni navod okrivljenika da pobijana presuda nema razloga o odlučnim činjenicama, jer je prvostupanjski sud na temelju iscrpno provedenog dokaznog postupka, cijeneći dokaze

po slobodnom sudačkom uvjerenju (članak 88. Prekršajnog zakona), imao dovoljno osnove za zaključak da su se u ponašanju okrivljenika stekla sva obilježja bića prekršajnih djela iz članka 63. stavka 5. točaka 3. i 4. i stavka 6. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu, za koja ih je proglasio krivima i kaznio.

Nesporno je na temelju provedenog postupka da okrivljenici nisu u zakonskom roku dostavili obrazloženu ponudu niti utemeljeni odgovor, jer iz podnesaka u koje je sud izvršio uvid (od 23. kolovoza 2011. godine i 26. rujna 2011. godine) jasno proizlazi da je samo potraživana dokumentacija od strane osiguratelja, a što se ne može smatrati niti obrazloženom ponudom niti utemeljenim odgovorom kako to pogrešno drže žalitelji.

Nije osnovan žalbeni navod da sud nije cjelovito cijenio dopis od 26. rujna 2011. godine, jer okolnost da okrivljenici u istom navode da se bez dodatne dokumentacije nije u mogućnosti donijeti odluka o pravnoj osnovanosti zahtjeva ne predstavlja niti obrazloženu ponudu, a niti utemeljeni odgovor, lako Zakon izričito ne propisuje sadržaj utemeljenog odgovora kako to točno navode žalitelji, sasvim sigurno, paušalni navod da se traži dokumentacija kako bi se mogla donijeti odluka o pravnoj osnovanosti zahtjeva nikako ne može predstavljati utemeljeni odgovor, a što je osnovano i zaključio prvostupanjski sud.

Naime, odredbom izmijenjenog članka 12. stavka 1. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu (Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o obveznim osiguranjima u prometu, „Narodne novine“, broj: 76/13), kojeg osnovano kao blaži propis primjenjuje prvostupanjski sud, izričito je propisano da je odgovorni osiguratelj dužan u roku od 60 dana od dana primitka odštetnog zahtjeva utvrditi osnovanost i visinu toga zahtjeva te dostaviti podnositelju zahtjeva: 1. obrazloženu ponudu za naknadu štete, ako su odgovornost za naknadu štete te visina štete nesporne, ili 2. utemeljen odgovor na sve točke iz odštetnog zahtjeva u slučaju ako su odgovornost za naknadu štete ili visina štete sporne.

Sasvim sigurno pitanje utemeljenog odgovora bi barem značilo da u smislu cit. zakonske odredbe osiguratelj navede da otklanja svoju odgovornost za naknadu štete ili da ju ne može utvrditi, kao i razloge zbog kojih otklanja svoju odgovornost za naknadu štete ili je ne može utvrditi, a što bi oštećeniku omogućilo da ocijeni utemeljenost osigurateljeva stajališta te da donese ispravnu odluku kako dalje postupiti.

isto tako, iz činjenice da su okrivljenici na zahtjev za isplatu (za kojeg sami okrivljenici navode da su ga primili dana 16. kolovoza 2011. godine) u dva navrata tražili dodatnu dokumentaciju (dopis punomoćniku oštećenika dana 23. kolovoza 2011. godine, pa ponovno tek dana 26. rujna 2011. godine) razvidno je da se u konkretnom slučaju ne radi o utemeljenom odgovoru već opetovanom traženju dokumentacije, pri čemu žalitelji apostrofiraju samo svoj dopis od dana 26. rujna 2011. godine, a što je sve razvidno iz obrazloženja pobijane presude.

Prvostupanjski je sud u potpunosti poklonio vjeru iskazu ispitanog svjedoka I. V., višem savjetniku u Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga, i za to dao valjane razloge koje u cijelosti prihvaća i ovaj sud, a koji svjedok je kao stručna osoba, između ostalog, iskazao da pravna osoba u zakonskim rokovima nije dostavila obrazloženu ponudu, niti utemeljeni odgovor.

Stoga nije osnovan žalbeni navod okrivljenika da presuda nema razloga o odlučnim činjenicama u odnosu na djelo pod točkom 1) izreke čime da bi bila počinjena bitna povreda postupka iz članka 195. stavka 1. točke 11. Prekršajnog zakona.

Nadalje, nije osnovan žalbeni navod okrivljenika da nisu bili u mogućnosti donijeti odluku o pravnoj osnovanosti zahtjeva na osnovu raspoložive dokumentacije, iz razloga što je neprijeporno iz provedenog dokaznog postupka da su oštećenici dana 12. kolovoza 2011. godine podnijeli odštetni zahtjev za naknadu štete putem punomoćnika, odvjetnika D. M., iz kojeg proizlazi da je istome priložena odgovarajuća dokumentacija (službene zabilješke MUP-a o pregledu mjesta nesreće, potvrde o smrti, vjenčani list, rodni listovi i računi).

Osnovan je zaključak prvostupanjskog suda da su okrivljenici koji nisu osporili da bi bili odgovorni osiguratelj ukoliko im je bila potrebna dodatna dokumentaciju istu mogli i službeno brzo pribaviti, a kako bi udovoljili svojoj zakonskoj obvezi da unutar propisanog roka isplate iznos nespornog dijela naknade štete.

Naime, okrivljenici su svu eventualno potrebnu dodatnu dokumentaciju mogli zatražiti i svojim dopisom od dana 23. kolovoza 2011. godine kada su prvi puta tražili da im se dostavi izvod iz matične knjige rođenih za N. J. i obdukcioni nalaz za pokojnog N. J., a ne nakon proteka više od mjesec dana (26. rujna 2011. godine) ponovno tražiti dodatnu dokumentaciju, iz čega je nedvojbeno da je ovakvo ponašanje okrivljenika usmjereno na izbjegavanje prekršajne odgovornosti. Nadalje, valja napomenuti, da je suprotno navodima žalbe, gdje osporava osnovanost zahtjeva za naplatu štete, prvookrivljenik u svojoj obrani naveo da odvjetnik M. nije dostavio broj računa u banci na koji bi izvršili isplatu nespornog dijela štete (koji račun je inače dostavljen u prijedlogu nagodbe oštećenika).

Uzged valja napomenuti da sami žalitelji u žalbi navode da su uz tužbu oštećenika koju su primili 12. listopada 2011. godine, dakle, kada još nije protekao zakonski rok od 60 dana (prema vlastitoj izjavi zahtjev punomoćnika oštećenika su primili dana 16. kolovoza 2011. godine) zaprimili i ostalu dokumentaciju, a temeljem koje su priznali svoju suodgovornost, pa unatoč tome nisu u navedenom roku isplatili nesporni iznos štete, pri čemu je potpuno neosnovan navod žalitelja da time što je u obrazloženju presude spomenuta suodgovornost od 30% umjesto od 60 % je počinjena bitna povreda postupka iz članka 195. stavka 1. točke 11. Prekršajnog zakona, jer ovdje nije bit u navođenju točnog postotka, koji je očito omaškom krivo naveden, već je bit u tome da okrivljenici priznaju svoju suodgovornost, a temeljem čega je neprijeporan zaključak suda da su onda trebali i isplatiti nesporni dio štete, a što nisu učinili unutar zakonskog roka, čime su se u ponašanju okrivljenika u potpunosti ostvarila i obilježja bića djela prekršaja pod točkom 2) izreke.

Također nije osnovan žalbeni navod okrivljenika da je počinjena bitna povreda postupka iz cit. odredbe Prekršajnog zakona time što je sud naveo da osiguratelj nema posebne ovlasti određivanja što se smatra dokumentiranim zahtjevom, iz razloga što kod izvršenja navedene propisane obveze zakon doista nije ovlastio odgovornog osiguratelja ni na kakvo uvjetovanje isplate.

Nije osnovan niti žalbeni navod okrivljenika da sud nije omogućio usmeno iznošenje obrane imenovanoj predstavnici prvookrivljene pravne osobe I. C. Naime, prvookrivljena pravna osoba se je pisanim putem očitovala na navode optužnog prijedloga, a imenovana predstavnica ukoliko je to htjela mogla je pristupiti na ročišta po uredno zaprimljenim pozivima za prvookrivljenu pravnu osobu, što međutim nije učinila. Isto tako, nisu osnovani žalbeni navodi drugookrivljenika i trećeokrivljenice o povredi prava na obranu, jer isti su nakon što su za dan 23. rujna 2013. godine pozvani na ročište pisanim podnescima u kojima su naveli da su zaprimili pozive za glavnu raspravu za dana 23. rujna 2013. godine zbog neodgodivih poslovnih obveza ispričali svoj nedolazak, što su ponovno učinili po hraniteljima za ročište zakazano za dan 15. listopada 2013. godine, čime je istima omogućeno iznošenje obrane u više navrata, pa je stoga neosnovan žalbeni navod drugookrivljenika da je time počinjena bitna povreda postupka iz članka 195. stavka 1. točke 3. Prekršajnog zakona.

Za odluku o krivnji prvostupanjski sud je dao valjane razloge koje prihvaća i ovaj sud, a žalbeni navodi okrivljenika, ne dovode u sumnju pravilnost činjeničnog utvrđenja, kao i pravilnu primjenu materijalnog prava.

Žalbeni navod u kojem žalitelj navodi da je sud pogrešno odlučio da je mjesno nadležan je bespredmetan i nije od nikakvog utjecaja na zakonitost pobijane odluke, pa tako istim nije niti povrijeđeno pravo obrane okrivljenika, kako to neosnovano ističu žalitelji, iz razloga što je člankom 102. stavkom 2. Prekršajnog zakona izričito propisano da se nakon započinjanja postupka, sud ne može proglasiti mjesno nenadležnim niti stranke mogu isticati prigovor mjesne nenadležnosti.

Dakle, i u slučaju ako sud pogrešno odluči da je mjesno nadležan nakon započinjanja postupka dužan je nastaviti postupak i više nema mogućnosti proglasiti se mjesno nenadležnim, pa samim time eventualna povreda mjesne nadležnosti nije razlog za ukidanje odluke.

Nadalje, ispitujući odluku o kazni, ovaj sud je utvrdio da je okrivljenicima izrečena kazna u granicama zakona, a njezino izricanje odgovarajuće je obrazložio prvostupanjski sud, koji je odlučne okolnosti za odmjeru kazne, u dovoljnoj mjeri cijenio u korist okrivljenika.

S obzirom na zakonski okvir novčane kazne za predmetne prekršaje od 20.000,00 do 100.000,00 kuna za pravnu osobu i od 10.000,00 do 25.000,00 kuna za odgovornu osobu pravne osobe, izrečene kazne u visini posebnog zakonskog minimuma za svakog okrivljenika ne ukazuju se prestrogima.

Primjena instituta oslobađanja od kazne iz razloga koje predlažu žalitelji je fakultativna, pri čemu prvostupanjski sud nije ocijenio osnovanim da u odnosu na okrivljenike primjeni odredbu članka 38. Prekršajnog zakona, a s kojom odlukom je suglasan i ovaj sud.

S obzirom na prijelazne i završne odredbe članka 58. stavka 7. Zakona o izmjenama i dopunama Prekršajnog zakona, valjalo je u konkretnom slučaju primijeniti odredbu članka 138. stavka 2. točke 3. c) Prekršajnog zakona, koja predviđa da troškovi prekršajnog postupka obuhvaćaju i paušalni iznos troškova prekršajnog postupka Visokog prekršajnog suda Republike Hrvatske kada je donio odluku kojom je pravomoćno utvrđena prekršajna odgovornost okrivljenika, ako je odlučivao o žalbi okrivljenika, te temeljem Članka 139. stavak 3 i 5. Prekršajnog zakona, obvezati svakog okrivljenika pojedinačno na naknadu paušalnog iznosa troškova drugostupanjskog prekršajnog postupka, uzimajući u obzir složenost i duljinu postupka.

Zbog izloženih razloga trebalo je žalbe okrivljenika odbiti kao neosnovane i presuditi kao u izreci.

U Zagrebu, dana 12. veljače 2014. godine

Zapisničar:
M. S. P., v.r.

Predsjednica vijeća:
K. L., v.r.

Presuda se dostavlja Prekršajnom sudu u Vrbovcu u 10 otpravaka: za spis, okrivljenike, odvjetnike i tužitelja.